

Самостійно приймати рішення й безперешкодно виїжджати з дитиною за межі країни на строк до одного місяця або в деяких випадках довше можна в двох випадках:

1. Якщо у вас є нотаріально посвідчена згода чоловіка чи дружини на виїзд дитини разом із вами (*потрібно вказати державу, яку плануєте відвідати, і часовий проміжок перебування у ній*);
2. Якщо є рішення суду або висновок органу опіки та піклування про підтвердження місця проживання сина чи доньки саме разом із вами (*однак, рекомендований лист, у якому вказана мета виїзду, держава прямування і відповідний часовий проміжок перебування у ній, все ж таки другому з батьків вам доведеться надіслати*).

Це ключові безпрограшні варіанти, завдяки яким перетнути межі країни з дитиною вам ніхто зможе зашкодити. У всіх інших випадках можуть виникнути форс-мажори. Щоб їх не сталося, а витрачені кошти на путівку не пропали дарма, пропоную розглянути в деталях правила виїзду дитини за кордон у інших можливих варіантах.

Ситуація 1. *Сімейні стосунки не склалися. Разом більше не проживаєте, однак, офіційно поки не розлучились. При цьому вам вдається підтримувати нормальне спілкування. А як інакше, адже від спільних батьківських обов'язків ніхто не звільняє.*

Майже ідеальна ситуація, а тому, щоб одному з батьків перетнути межі країни, потрібно отримати від колишнього чоловіка чи дружини нотаріально посвідчену згоду на виїзд дитини за кордон й спокійно збиратися на відпочинок. Однак, це за умови, що той з батьків, хто живе окремо, належно піклується про сина чи доньку й надає регулярну фінансову підтримку.

Ситуація 2. *Екс-подружжя терпіти одне одного не може. Однак, кошти на утримання дитини колишній чоловік чи дружина сплачують справно.*

Фінансових претензій до них немає, а тому з їх думкою рахуватися все ж таки доведеться. У більшості випадків досягти компромісу не вдається, а реалізація плану щодо відпочинку дитини за кордоном стає схожою на біг із перешкодами.

Що ж, і тут усе реально. Як і в попередньому випадку, перш за все, слід надіслати рекомендованого листа щодо надання нотаріально посвідченої згоди на виїзд дитини за кордон. Якщо ж зворотної реакції так і не дочекалися впродовж 10-ти днів із моменту повідомлення про вручення, звертайтеся до суду з заявою про надання дозволу дитини на виїзд за кордон без згоди другого з батьків. При цьому враховуйте той факт, що хоча подібні позови й розглядаються місцевими судами в скороченому порядку, справа може затягнутися на кілька місяців.

Важливим є також той момент, що в позовній заяві слід прописати країну, до якої має виїхати дитина й час її можливого перебування за кордоном. Окрім цього, суду потрібно надати докази безпідставної відмови екс-чоловіка чи дружини на ваше прохання відпустити сина чи доньку на відпочинок. Що це може бути? Зокрема можна оперувати тим, що відповідь на звернення була просто проігнорована, а в призначений час до нотаріуса для оформлення нотаріально посвідченої заяви про надання згоди на виїзд спільної дитини в іноземну країну так ніхто й не з'явився.

Також слід завчасно продумати, як саме ви будете підтверджувати мету й необхідність виїзду. **Тож до матеріалів справи можна додати:**

- копії квитків;
- документи, що підтверджують бронювання місця в готелі;
- довідку про доходи як гарант фінансової спроможності забезпечити дитині відпочинок;

- довідку з медичного закладу про те, що дитина потребує щорічного оздоровлення, або їй необхідне тривале лікування за кордоном;
- довідку з закладу освіти про те, що дитина, приміром, поглиблено вивчає іноземну мову, а тому виїзд за кордон дозволить їй покращити набуті навички.

Ситуація 3. *Колишній чоловік чи дружина настільки захопились свободою, що й забули, що мають дітей. Вони не просто ігнорують свої батьківські обов'язки, а віртуозно переховуються і змінюють місце власного проживання. А все через те, щоб не сплачувати аліменти. Та й загалом, де відпочиватимуть нащадки їх мало цікавить.*

Погодьтеся, це «гідна» поведінка дорослої людини. Однак, кожна медаль має дві сторони. І якщо розглядати цю ситуацію виключно з позиції можливості виїзду з дитиною за кордон, то в принципі кращих умов важче придумати.

Якщо чоловік чи жінка мають заборгованість із аліментів понад чотири місяці, їх навіть не питатимуть дозволу на виїзд. Це означає, що один із батьків, із яким судом чи органом опіки та піклування визначено місце проживання дитини, має право безперешкодно перетнути з сином чи донькою кордон строком на один і більше місяць із метою відпочинку, участі в змаганнях, фестивалях, наукових виставках, олімпіадах і конкурсах.

Якщо ж йдеться про дітей з обмеженими фізичними можливостями чи важко хворих дітей, то термін заборгованості з аліментів скорочується до трьох місяців. У цьому випадку йдеться про дітей, які хворіють зокрема на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, рідкісні орфанні захворювання, дитячий церебральний параліч, гострі або хронічні захворювання нирок або ж потребують трансплантації органів у зв'язку з тяжкими травмами. З метою надання лікування або паліативної допомоги термін виїзду дитини за межі країни також може тривати більше місяця. Ці нововведення були запроваджені в рамках новації Мін'юсту #ЧужихДітейНеБуває.

Тобто, якщо колишній чоловік чи дружина фінансово дитину не утримує, вам потрібно взяти в державного або ж приватного виконавця довідку про наявність у другого з батьків боргу зі сплати аліментів. А у випадку з важко хворими дітьми, до пакету документів слід додати ще й документ, виданий лікарсько-консультативною комісією медичного закладу, на лікуванні у якому перебуває неповнолітній. Тоді перетинати кордон можна буде без жодних проблем.

Зауважу ще раз, що за умови наявності ухвали суду про виїзд дитини за кордон без згоди другого з батьків, рішення суду чи висновку органу опіки та піклування про визначення місця проживання дитини термін поїздки може тривати один місяць. Якщо ж у екс-партнера є борги з аліментів, ваше перебування за кордоном може бути тривалішим.

У всіх інших ситуаціях термін поїздки не може тривати довше, ніж один місяць. У протилежному випадку доведеться нести покарання. Йдеться про адміністративну відповідальність і сплату штрафу в розмірі від 100 до 200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Відтак розмір фінансової санкції може коливатися від 1700 грн до 3400 грн. Сума не лякає? А як тоді щодо втрати можливості повторного виїзду з дитиною за кордон терміном на рік? Погодьтеся, така перспектива вже змушує задуматись. Тож відповідально ставтеся до планування своїх поїздок і збору всіх необхідних документів. Тоді й не доведеться повертатися додому з повними валізами й зі сльозами на очах із відпочинку, який навіть не встиг розпочатися.

Вадим Гуцул,

керівник Головного територіального управління юстиції у Кіровоградській області